

Hyvinvointialueneuvottelut 2020 – Helsingin kaupunki

23.11.2020

Helsinki

Sosiaali- ja terveystoimen teemat

Helsingin sote-palvelut uudistuvat

Perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus- ja senioripalvelut -toimintamallit

Digitalisaatio vahvistaa palveluverkkoa

Puolet terveydenhuollon sähköisestä asioinnista Helsingissä

Koronapandemia vaikuttaa voimakkaimmin Helsinkiin

Helsingissä n. 30 % Suomen tartunnoista

Uudellamaalla tehdään aktiivista sote-yhteistyötä

Esim. yhteiset palveluketjut, erikoissairaanhoidon ohjaus

Uudistuksen rahoitusmalli heikentää kunnan ja sote-palvelujen rahoitusta

Hyvinvointialueiden rahoituksen kriteerit eivät huomioi alueiden välisiä palvelutarve- ja olosuhde-eroja

Ympäri vuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus haasteena

Kustannukset omissa yksiköissä 13-15 milj. €. Henkilöstön saatavuus haasteena jo nyt

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen keskeinen osa uudistusta

Helsingissä vahva HYTE-toimintamalli ja Helsinki koordinoi alueellista HYTE-työtä

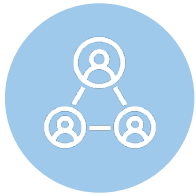
Helsingin kaupungin pelastuslaitos

- Pelastusasemaverkoston ja toimintavalmiusajan kehittämiseen liittyvien kustannusten kasvu sekä niihin tarvittavat resurssit ja investoinnit on turvattava.
- Pelastuslaitoksen tuottaman kiireellisen ensihoidon synergia on Helsingin kaupungin strateginen valinta ja sen jatkuvuus on varmistettava.
- SM:n ohjausvallan kasvattaminen ja VM:n talousohjaus tulee vaikeuttamaan pelastuslaitoksen itsenäistä, riskianalyysi-painotteista ja tiedolla johtamiseen perustuvaa johtamista ja kehittämistyötä.
- Rahoituspohja pelastustoimelle on jo alkuun reilusti negatiivinen, jolloin palvelutasopäätösten mukaisten valmiuksien ylläpitäminen kansallisesti on mahdotonta, ja tulee vaikuttamaan myös Helsingin pelastuslaitoksen palvelutuotantoon.

Taustamateriaalia

Helsingin uudistuvat sote-palvelut

- **Helsingissä palveluja on jo kehitetty sote-uudistuksen tavoitteiden mukaisesti**
 - Perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus- ja senioripalvelut -toimintamallit ovat käytössä koko kaupungissa.
- **Hyvin edennyttä uudistumista tukevat:**

Yhteistyö pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kuntien sekä HUSin kanssa.

Voimakkaasti laajenevat sähköiset palvelut ja digitaaliset ratkaisut.

- Helsingissä yli puolet terveydenhuollon sähköisestä asioinnista.

Apotti-järjestelmän käyttöönotto huhtikuussa 2021.

Onnistunut kustannus- ja tuottavuuskehitys.

- Helsingin sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottavuus on parantunut keskimäärin 1,0 % vuodessa vuosina 2013–2019.
- Yksikkökustannuksissa on lähennytty muiden suurten kaupunkien kustannuksia.

Koronapandemian vaikutukset

Pandemian vaikutukset kohdistuvat Suomessa voimakkaimmin Helsinkiin, jossa on noin 30 % koko maan tartunnoista.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen haasteena ovat erityisesti pandemian aiheuttama palveluvelka, kustannukset ja henkilöstövaikutukset.

Sosiaali- ja terveystoimialalla vuodelle 2020 toteutuneita koronamenoja on tällä hetkellä 48,1 miljoonaa euroa (tilanne 6.11.).

Kustannuksia aiheutuu sekä koronaan suoraan liittyvistä kuluista (esim. suojavälineet, neuvonta, näytteenotto) että palveluvelan kiinni kuromisesta.

Monitoimialaisen kaupungin johtaminen on tarjonnut hyvät edellytykset koronaviruspandemian hallinnalle.

Uudenmaan alueen aktiivinen sote-yhteistyö

- Helsingin kaupunki koordinoi Uudenmaan alueellista yhteistyötä.
- Yhteistyön aiheina ovat muun muassa:
 - yhteiset palveluketjut
 - vammaispalvelujen järjestäminen uusissa rakenteissa
 - erikoissairaanhoidon ohjaus.
- Yhteistyö muiden kuntien ja HUSin kanssa on osoittautunut tulokselliseksi myös koronapandemian hallinnassa.

Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoitustemuutosten vaikutukset

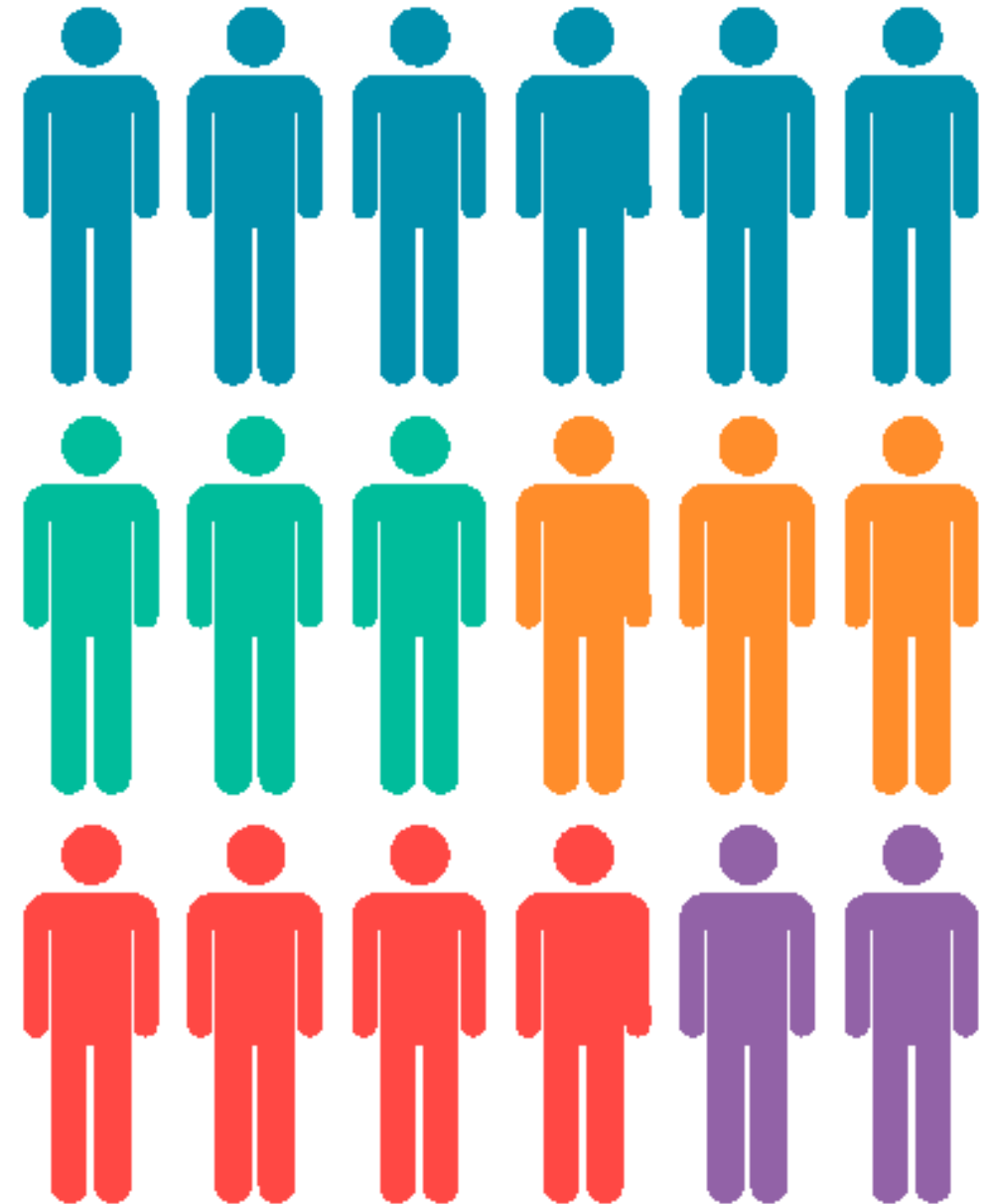
- Henkilöstömitoituksen lisäämiseen kohdennettava valtion rahoitus tulee kohdentaa täysimääräisesti Helsingin kaupungille ympärivuorokautisen hoidon mitoituksen nostoon.
 - **Henkilöstömitoituksen arvioitu kokonaiskustannusvaikutus 1.4.2023 mennessä kaupungin omissa yksiköissä on 13–15 miljoonaa euroa (250–300 henkilöä).**
- Henkilöstön saatavuuden haasteet muodostavat merkittävän riskin jo nyt.
 - **Helsingin tuottamissa ikääntyneiden palveluissa on kaikkiaan 4000 työntekijää, joista eläkeiän saavuttaa vuosina 2021–2023 yhteensä n. 350 henkilöä.**
- Välillisen ja välittömän työn laskennan tulkinnat eri ammattiryhmien osalta eroavat vielä kuntien välillä.
 - **Keskeisiä tarkennusta vaativia kysymyksiä ovat muun muassa eri henkilöstöryhmien välittömän työn osuus, tukipalvelujen organisointitapa sekä hoiva-avustajien rooli ja määrä.**

Sote-uudistuksen taloudelliset vaikutukset Helsingissä

- **Uudistuksen rahoitusmalli heikentää sekä Helsingin että muiden kaupunkien rahoituspohjaa ja investointikykyä.**
 - Kuntien kyky tuottaa sote-kustannuksia ehkäiseviä palveluja heikkenee.
 - Kaupunkikehittämisen edellytykset ja kyky vastata metropolialueen sosioekonomisiin haasteisiin heikkenee.
- **Kuntien tilastoimat sote-nettokustannukset ovat merkittävässä roolissa rahoitusmuutoksessa erityisesti verrattaessa hyvinvointialueiden laskennallista rahoitusta tämänhetkisiin sote-kustannuksiin.**
 - Sote-kustannusten tilastointikäytännöt vaihtelevat, minkä takia kokonaiskuva hyvinvointialueiden rahoitustilanteen muutoksesta verrattuna nykytilanteeseen on epäselvä.
- **Helsingissä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvuennuste on taustamuistiossa todetusti selvästi maan keskiarvoa suurempi vuoteen 2030 mennessä.**
 - Tästä huolimatta Helsingin hyvinvointialueen laskennallinen rahoitus on nykyistä toteutunutta kustannustasoa matalampi, ja siten siirtymätasauksen asteittain poistuessa Helsingin hyvinvointialueen saama rahoitus sote-palveluihin leikkautuu nykytasostaan.

Sote-uudistuksen taloudelliset vaikutukset Helsingissä

- Hyvinvointialueiden rahoituksen kriteerit eivät ota huomioon alueiden välisiä palvelutarve- ja olosuhde-eroja.
 - Taustamuistiossa todettu ”Helsingin palvelutarve on 16 % pienempi kuin maassa keskimäärin” ei kuvaa tosiasiallista palvelutarvetta metropolialueen haasteet huomioiden.
 - Rahoituksen määräytymiskriteereinä esitetyt tarvetekijät ottavat heikosti huomioon niin Helsingin kuin laajemman metropolialueen erityispiirteet kuten väestön voimakkaan kasvun, muuta maata suuremman maahanmuuton ja eriarvoistumiseen liittyvät haasteet.
 - HYTE-kertoimen vaikutus rahoitukseen: kannatettavaa painopisteen siirtäminen ennakoiviin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin.

HYTE Helsingissä

- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen (HYTE) on luotu vahva rakenne ja toimintamalli**
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan Helsingissä kaikkien toimijoiden aktiivisena yhteistyönä.
 - Tämän jatkuvuus varmistetaan sote-uudistuksessa.
- **Helsinki koordinoi alueellista HYTE-työtä.**
 - Yhteistyö kytkeytyy Uudenmaan tasoiseen yhteiskehittämiseen (rakenneuudistus-hankeen osa-alue 4) ja
 - HYKS-alueen sosiaali- terveyspalvelujen järjestämissuunnitelmaan (jatkossa järjestämissopimus).

Helsinki

